

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ
Occupational Standard and Professional Qualifications

สาขาวิชาชีพการท่องเที่ยว การโรงแรม ภัตตาคารและร้านอาหาร
สาขาการจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

จัดทำโดย สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

1. ชื่อมาตรฐานอาชีพ

สาขาวิชาชีพการท่องเที่ยว การโรงแรม ภัตตาคารและร้านอาหาร สาขาการจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

2. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐาน

N/A

3. ทะเบียนอ้างอิง (Imprint)

N/A

4. ข้อมูลเบื้องต้น

สาขาวิชาชีพการท่องเที่ยว การโรงแรม ภัตตาคารและร้านอาหาร สาขาการจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

บทบาทครอบคลุมขอบเขตอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเฉพาะในท้องถิ่นเป็นหลักเท่านั้น โดยประกอบด้วย 6 อาชีพ ได้แก่ ผู้ประกอบการที่พักท้องถิ่น

ผู้ประกอบการอาหารท้องถิ่น ผู้ประกอบการของที่ระลึกและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น นักเล่าเรื่องท้องถิ่น นักออกแบบประสบการณ์ท่องเที่ยวท้องถิ่น

และนักการตลาดท่องเที่ยวท้องถิ่น

5. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐานในแต่ละครั้ง

N/A

6. ครั้งที่

2/2568

7. คุณวุฒิวิชาชีพที่ครอบคลุม (Professional Qualifications included)

สาขาวิชาชีพการท่องเที่ยว การโรงแรม ภัตตาคารและร้านอาหาร

สาขาการจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

อาชีพนักออกแบบประสบการณ์ท่องเที่ยวท้องถิ่น ระดับ 4

8. คุณวุฒิวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (Related Professional Qualifications)

N/A

9. หน่วยสมรรถนะทั้งหมดในมาตรฐานอาชีพ (List of All Units of Competence within this Occupational Standards)

รหัสหน่วยสมรรถนะ	เนื้อหา
050102	วิเคราะห์ข้อมูลของพื้นที่ท่องเที่ยวท้องถิ่น
050201	ออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวชุมชน
050202	จัดกิจกรรมท่องเที่ยวชุมชนตามเส้นทางที่กำหนด

10. ระดับคุณวุฒิ

10.1 สาขาวิชาชีพการท่องเที่ยว การโรงแรม ภัตตาคารและร้านอาหาร สาขาการจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่น อาชีพนักออกแบบประสบการณ์ท่องเที่ยวท้องถิ่น ระดับ 4

คุณลักษณะของผลการเรียนรู้ (Characteristics of Outcomes)

ผู้มีสมรรถนะทางเทคนิคในการประยุกต์หลักการ ในสาขาวิชาชีพการท่องเที่ยว การโรงแรม ภัตตาคารและร้านอาหาร สาขาการจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่น โดยปฏิบัติงานที่ครอบคลุมสมรรถนะ ระดับ 4 นั่นคือสามารถจัดรายการนำเที่ยวบนพื้นฐานวิถีชีวิตของคนท้องถิ่นได้

โดยการระดมความคิดเห็นบุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับฐานทรัพยากรท่องเที่ยวท้องถิ่น

เพื่อนำข้อมูลมาออกแบบรายการนำเที่ยวและกำหนดเส้นทางท่องเที่ยวท้องถิ่นให้ตรงตามความสนใจและวัตถุประสงค์ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย

พร้อมทั้งทดสอบรายการนำเที่ยวตามกิจกรรมที่ออกแบบและติดตามการทดสอบรวมถึงปรับปรุงรายการนำเที่ยวให้มีมาตรฐาน

ตลอดจนพัฒนากิจกรรมให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนท้องถิ่น อันได้แก่ กิจกรรมการแสดงการเล่นตามประเพณีเพื่อเรียนรู้วิถีชีวิต

วัฒนธรรม การประกอบอาชีพในท้องถิ่น และกิจกรรมอื่นๆ ที่สามารถให้นักท่องเที่ยวและชุมชนได้พบปะพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน

การเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ (Qualification Pathways)

- 1. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า หรือ
- 2. เป็นผู้ไม่มีวุฒิการศึกษา แต่มีประสบการณ์ทำงานที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย 2 ปี ขึ้นไป

หลักเกณฑ์การต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ

N/A

กลุ่มบุคคลในอาชีพ (Target Group)

อาชีพนักออกแบบประสบการณ์การท่องเที่ยวท้องถิ่น บุคคลซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติงานในการทำการตลาดและออกแบบรายการนำเที่ยว รวมถึงเส้นทางการท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้แก่ ผู้นำชุมชน คณะกรรมการชุมชนในท้องถิ่น

หมายเหตุ :

ผู้ที่เข้ารับการประเมินในอาชีพนักออกแบบประสบการณ์การท่องเที่ยวท้องถิ่นจะต้องเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมประสบการณ์การท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวและเป็นผู้ที่ให้บริการการท่องเที่ยวในท้องถิ่นนั้นๆ

หน่วยสมรรถนะ (หน่วยสมรรถนะทั้งหมดของคุณวุฒิวิชาชีพนี้)

- 050102 วิเคราะห์ข้อมูลของพื้นที่ท่องเที่ยวท้องถิ่น
- 050201 ออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวชุมชน
- 050202 จัดกิจกรรมท่องเที่ยวชุมชนตามเส้นทางที่กำหนด

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่

1. ตารางแสดงหน้าที่ 1

ประกาศใช้ ณ

ตาราง 1 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY PURPOSE , KEY ROLES , KEY FUNCTION

ความมุ่งหมายหลัก Key Purpose	บทบาทหลัก Key Roles		หน้าที่หลัก Key Function	
	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
ยกระดับการจัดการท่องเที่ยวในท้องถิ่นให้มีคุณภาพและยั่งยืนบนพื้นฐานอัตลักษณ์และวิถีไทยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน	05	ออกแบบรายการนำเที่ยวและประสบการณ์ท้องถิ่น	0501	วิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยวและศักยภาพของพื้นที่
			0502	กำหนดเส้นทางรายการนำเที่ยวของท้องถิ่น

คำอธิบาย ตารางแผนผังแสดงหน้าที่เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานเพื่อให้ได้หน้าที่หลัก (Key Function)

2. ตารางแสดงหน้าที่ 1 (ต่อ)

ประกาศใช้ ณ

ตาราง 2 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY FUNCTION , UNIT OF COMPETENCE , ELEMENT OF COMPETENCE

หน้าที่หลัก Key Function		หน่วยสมรรถนะ Unit of Competence		หน่วยสมรรถนะย่อย Element of Competence	
รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
0501	วิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยวและศักยภาพของพื้นที่	050102	วิเคราะห์ข้อมูลของพื้นที่ท่องเที่ยวท้องถิ่น	050102.1	วิเคราะห์ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อใช้ในการออกแบบรายการนำเที่ยว
				050102.2	วิเคราะห์บุคลากรในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบรายการนำเที่ยว
				050102.3	วิเคราะห์กิจกรรมในท้องถิ่น
0502	กำหนดเส้นทางรายการนำเที่ยวของท้องถิ่น	050201	ออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวชุมชน	050201.1	วางแผนเส้นทางท่องเที่ยวให้ครอบคลุมจุดสำคัญของชุมชน
				050201.2	จัดทำแผนที่เส้นทางและแผนเวลาในการทำกิจกรรม
				050201.3	ประมาณการค่าใช้จ่ายเบื้องต้นของรายการนำเที่ยว
		050202	จัดกิจกรรมท่องเที่ยวชุมชนตามเส้นทางที่กำหนด	050202.1	จัดทำรายละเอียดรายการนำเที่ยว
				050202.2	เลือกประเภทเส้นทางและกิจกรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
				050202.3	จัดกิจกรรมให้ตอบโจทย์นักท่องเที่ยว

คำอธิบาย

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่ (ต่อ) เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานหลังจากได้หน้าที่หลัก (Key Function) เพื่อให้ได้ หน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence) และหน่วยสมรรถนะย่อย (Element of Competence)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ050102
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะวิเคราะห์ข้อมูลของพื้นที่ท่องเที่ยวท้องถิ่น
3. ทบทวนครั้งที่2 / 2568
4. สร้างใหม่

☐

ปรับปรุง

☒

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

อาชีพนักออกแบบประสบการณ์ท่องเที่ยวท้องถิ่น

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้อธิบาย ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ท่องเที่ยวในชุมชนอย่างเป็นระบบ โดยครอบคลุมการวิเคราะห์ทรัพยากรท้องถิ่น บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และกิจกรรมที่มีอยู่ในพื้นที่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการออกแบบและพัฒนาการนำเที่ยว (Tour Program / Itinerary) ที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ ตรงตามความสนใจของนักท่องเที่ยว และสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของชุมชน ผู้ที่มีสมรรถนะนี้จะสามารถมองเห็นศักยภาพ จุดเด่น และข้อจำกัดของพื้นที่ท่องเที่ยวท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งวัฒนธรรม ภูมิปัญญา วิถีชีวิต และกิจกรรมของชุมชน รวมถึงเข้าใจบทบาทของบุคคลและกลุ่มคนในพื้นที่ เช่น ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้ประกอบการ และกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาเป็นเส้นทางและกิจกรรมท่องเที่ยวที่สร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่าและยั่งยืน ทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของชุมชน

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

สาขาการจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
050102.1 วิเคราะห์ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อใช้ในการออกแบบรายการนำเที่ยว	1. สำรวจและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรในชุมชนที่สามารถนำมาใช้เป็นจุดเรียนรู้หรือกิจกรรมในรายการนำเที่ยว 2. วิเคราะห์จุดเด่น ข้อจำกัด ความพร้อมและความยั่งยืนของทรัพยากรแต่ละประเภท เพื่อคัดเลือกทรัพยากรที่เหมาะสมต่อการออกแบบเส้นทางและกิจกรรมท่องเที่ยว	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์
050102.2 วิเคราะห์บุคลากรในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบรายการนำเที่ยว	1. ระบุบุคลากรที่มีบทบาทในกิจกรรมท่องเที่ยว พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ และบทบาทหน้าที่ของแต่ละกลุ่ม 2. ประเมินความพร้อมของบุคลากร เพื่อวางแผนการมีส่วนร่วมของชุมชนในรูปแบบที่เหมาะสมและเป็นธรรม	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์
050102.3 วิเคราะห์กิจกรรมในท้องถิ่น	1. รวบรวมข้อมูลกิจกรรมต่าง ๆ ในท้องถิ่นที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นกิจกรรมท่องเที่ยวได้ 2. ประเมินกิจกรรมมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	ข้อสอบข้อเขียน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

1. ทักษะการสืบค้นข้อมูล
2. ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ทักษะการวางแผนการจัดกิจกรรม

(ข) ความต้องการด้านความรู้

1. ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรท้องถิ่น
2. ความรู้เกี่ยวกับการจัดเส้นทางนำเที่ยว

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

1. ผลสอบสัมภาษณ์

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

1. ผลการสัมภาษณ์
2. ใบรับรองหรือหลักฐานที่แสดงถึงความสามารถในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

การประเมินควรให้ความสำคัญกับบริบทเฉพาะของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การโรงแรม และ ภัตตาคาร

(ง) วิธีการประเมิน

1. สอบข้อเขียน
2. สอบสัมภาษณ์

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ

N/A

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

วิเคราะห์ข้อมูลของพื้นที่ท่องเที่ยวท้องถิ่น คือ กระบวนการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ท่องเที่ยวในชุมชนอย่างเป็นระบบ เพื่อนำมาทำความเข้าใจ ศักยภาพ จุดเด่น จุดจำกัด และความพร้อมของพื้นที่ สำหรับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือเส้นทางท่องเที่ยว โดยครอบคลุมทั้งด้านทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม วิถีชีวิต บุคลากร และกิจกรรมในท้องถิ่น

องค์ประกอบสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นที่ท่องเที่ยวท้องถิ่น

1. การวิเคราะห์ทรัพยากรในพื้นที่ เช่น แหล่งธรรมชาติ สถานที่สำคัญ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา อาหารพื้นบ้าน สินค้าชุมชน
2. การวิเคราะห์บุคลากรในชุมชน เช่น ผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาชีพ ผู้ประกอบการท้องถิ่น มีศักยภาพชุมชน
3. การวิเคราะห์กิจกรรมในพื้นที่ เช่น เวิร์กช็อปหัตถกรรม การเรียนรู้วิถีชีวิต การทำอาหารพื้นบ้าน การเกษตร การประมง เทศกาล งานประเพณี
4. การวิเคราะห์ความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่พัก ห้องน้ำ ร้านอาหาร จุดพักรถ การคมนาคม ความปลอดภัย
5. การวิเคราะห์ความน่าสนใจและความเหมาะสมว่าพื้นที่นั้นเหมาะกับนักท่องเที่ยวกลุ่มใด

16. หน่วยสมรรถนะรวม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

กระบวนการและวิธีการประเมินให้ดูในคู่มือประเมิน

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ 050201
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ ออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวชุมชน
3. ทบทวนครั้งที่ 2 / 2568
4. สร้างใหม่ ☐ ปรับปรุง ☒

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

อาชีพนักออกแบบประสบการณ์ท่องเที่ยวท้องถิ่น

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้อธิบาย ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ท่องเที่ยวในชุมชนอย่างเป็นระบบ โดยครอบคลุมการวิเคราะห์ทรัพยากรท้องถิ่น บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และกิจกรรมที่มีอยู่ในพื้นที่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการออกแบบและพัฒนาการนำเที่ยว (Tour Program / Itinerary) ที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ ตรงตามความสนใจของนักท่องเที่ยว และสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของชุมชน ผู้ที่มีสมรรถนะนี้จะสามารถมองเห็นศักยภาพ จุดเด่น และข้อจำกัดของพื้นที่ท่องเที่ยวท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งวัฒนธรรม ภูมิปัญญา วิถีชีวิต และกิจกรรมของชุมชน รวมถึงเข้าใจบทบาทของบุคคลและกลุ่มคนในพื้นที่ เช่น ผู้นำชุมชน ราษฎรชาวบ้าน ผู้ประกอบการ และกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาเป็นเส้นทางและกิจกรรมท่องเที่ยวที่สร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่าและยั่งยืน ทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของชุมชน

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

สาขาการจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
050201.1 วางแผนเส้นทางท่องเที่ยวให้ครอบคลุมจุดสำคัญของชุมชน	1. ระบุและเลือกจุดท่องเที่ยวสำคัญในชุมชน 2. จัดลำดับเส้นทางตามความเหมาะสมของพื้นที่และระยะทาง	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์
050201.2 จัดทำแผนที่เส้นทางและแผนเวลาในการทำกิจกรรม	1. จัดทำแผนที่แสดงเส้นทาง จุดแวะ จุดเริ่มต้น-สิ้นสุด และสถานที่สำคัญต่าง ๆ ในชุมชน 2. กำหนดช่วงเวลาในการเดินทางและทำกิจกรรมในแต่ละจุด	การสาธิตการปฏิบัติงาน ข้อสอบข้อเขียน
050201.3 ประมาณการค่าใช้จ่ายเบื้องต้นของรายการนำเที่ยว	1. ระบุรายการค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางและกิจกรรม 2. คำนวณต้นทุนและสรุปค่าใช้จ่ายในรูปแบบที่เข้าใจง่าย	ข้อสอบข้อเขียน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

1. ทักษะการสืบค้นข้อมูล
2. ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ทักษะการวางแผนการจัดกิจกรรม

(ข) ความต้องการด้านความรู้

1. ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรท้องถิ่น
2. ความรู้เกี่ยวกับการจัดเส้นทางนำเที่ยว

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

1. ผลสอบสัมภาษณ์

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

1. ผลการสัมภาษณ์
2. ใบรับรองหรือหลักฐานที่แสดงถึงความสามารถในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

การประเมินควรให้ความสำคัญกับบริบทเฉพาะของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การโรงแรม และ ภัตตาคาร

(ง) วิธีการประเมิน

1. สอบข้อเขียน
2. สอบสัมภาษณ์

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ

N/A

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

วิเคราะห์ข้อมูลของพื้นที่ท่องเที่ยวท้องถิ่น คือ กระบวนการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ท่องเที่ยวในชุมชนอย่างเป็นระบบ เพื่อนำมาทำความเข้าใจ ศักยภาพ จุดเด่น จุดจำกัด และความพร้อมของพื้นที่ สำหรับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือเส้นทางท่องเที่ยว โดยครอบคลุมทั้งด้านทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม วิถีชีวิต บุคลากร และกิจกรรมในท้องถิ่น

องค์ประกอบสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นที่ท่องเที่ยวท้องถิ่น

1. การวิเคราะห์ทรัพยากรในพื้นที่ เช่น แหล่งธรรมชาติ สถานที่สำคัญ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา อาหารพื้นบ้าน สินค้าชุมชน
2. การวิเคราะห์บุคลากรในชุมชน เช่น ผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาชีพ ผู้ประกอบการท้องถิ่น ภาครัฐเอกชน
3. การวิเคราะห์กิจกรรมในพื้นที่ เช่น เวิร์กช็อปหัตถกรรม การเรียนรู้วิถีชีวิต การทำอาหารพื้นบ้าน การเกษตร การประมง เทศกาล งานประเพณี
4. การวิเคราะห์ความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่พัก ห้องน้ำ ร้านอาหาร จุดพักรถ การคมนาคม ความปลอดภัย
5. การวิเคราะห์ความน่าสนใจและความเหมาะสมว่าพื้นที่นั้นเหมาะกับนักท่องเที่ยวกลุ่มใด

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

กระบวนการและวิธีการประเมินให้ดูในคู่มือประเมิน

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ050202
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะจัดกิจกรรมท่องเที่ยวชุมชนตามเส้นทางที่กำหนด
3. ทบทวนครั้งที่2 / 2568
4. สร้างใหม่

☐

ปรับปรุง

☒

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

อาชีพนักออกแบบประสบการณ์ท่องเที่ยวท้องถิ่น

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้อธิบาย ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานในการวางแผน ออกแบบ และจัดระบบเส้นทางท่องเที่ยวภายในชุมชนให้มีความเหมาะสม ครอบคลุมจุดสำคัญ และสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของพื้นที่ โดยอาศัยการวิเคราะห์ทรัพยากร บุคลากร และกิจกรรมในชุมชน เพื่อนำมาเรียบเรียงเป็นเส้นทางท่องเที่ยวที่มีคุณค่า มีความน่าสนใจ และสามารถสร้างประสบการณ์ที่ดีให้แก่นักท่องเที่ยว

ผู้ที่มีสมรรถนะนี้จะสามารถวางแผนเส้นทางท่องเที่ยวให้เชื่อมโยงสถานที่สำคัญ แหล่งเรียนรู้ แหล่งวัฒนธรรม และกิจกรรมเด่นของชุมชนได้อย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งจัดทำแผนที่เส้นทางและกำหนดตารางเวลาในการทำกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ระยะทาง เวลา และความสะดวกในการเดินทางของนักท่องเที่ยว

นอกจากนี้ ยังสามารถประมาณการค่าใช้จ่ายเบื้องต้นของรายการนำเที่ยวได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงต้นทุน ค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรม และความคุ้มค่าของนักท่องเที่ยวและชุมชน

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

สาขาการจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
050202.1 จัดทำรายละเอียดรายการนำเที่ยว	1. เขียนรายละเอียดของรายการนำเที่ยวได้ครบถ้วน 2. ระบุทรัพยากรและความพร้อมที่จำเป็นต่อการจัดกิจกรรม	ข้อสอบข้อเขียน การสาธิตการปฏิบัติงาน
050202.2 เลือกประเภทเส้นทางและกิจกรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	1. วิเคราะห์กลุ่มนักท่องเที่ยว เพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกกิจกรรมและรูปแบบเส้นทางที่เหมาะสม 2. คัดเลือกกิจกรรมที่ตรงกับความสนใจของนักท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงความปลอดภัย ความเหมาะสม และไม่ส่งผลกระทบต่อชุมชน	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์
050202.3 จัดกิจกรรมให้ตอบเจตยานักท่องเที่ยว	1. ดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนที่กำหนดไว้ 2. ประเมินความพึงพอใจและนำผลมาปรับปรุงกิจกรรม	ข้อสอบข้อเขียน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

1. ทักษะการจัดเส้นทางท่องเที่ยว
2. ทักษะการบริหารจัดการเวลา
3. ทักษะการคำนวณต้นทุนและค่าใช้จ่าย

(ข) ความต้องการด้านความรู้

1. ความรู้เกี่ยวกับจัดระบบเส้นทางท่องเที่ยวภายในชุมชน
2. ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการจัดเส้นทางท่องเที่ยว
3. ความรู้เกี่ยวกับการคิดต้นทุน

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

1. ผลสอบสัมภาษณ์
2. ผลสอบปฏิบัติ

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

1. ผลการสัมภาษณ์
2. ใบรับรองหรือหลักฐานที่แสดงถึงความสามารถในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

การประเมินควรให้ความสำคัญกับบริบทเฉพาะของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การโรงแรม และ ภัตตาคาร

(ง) วิธีการประเมิน

1. สอบข้อเขียน
2. สอบสัมภาษณ์
3. สอบปฏิบัติ

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ

N/A

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

การออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวชุมชน คือ กระบวนการวางแผนและกำหนดเส้นทางการเดินทางภายในชุมชนอย่างเป็นระบบ โดยคัดเลือกจุดท่องเที่ยว แหล่งเรียนรู้ แหล่งวัฒนธรรม วิถีชีวิต และกิจกรรมสำคัญของชุมชนมาเชื่อมโยงกันเป็นลำดับ เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าชมและเรียนรู้เรื่องราวของท้องถิ่นได้อย่างครบถ้วน มีความสะดวก ปลอดภัย และเกิดประสบการณ์ที่มีความหมาย

องค์ประกอบสำคัญของการออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวชุมชน

1. การเลือกจุดท่องเที่ยวสำคัญของชุมชน เช่น วัด โบราณสถาน บ้านช่างฝีมือ ตลาดชุมชน แหล่งธรรมชาติ แปลงเกษตร
2. การจัดลำดับเส้นทางอย่างเหมาะสม วางลำดับเส้นทางให้เดินทางสะดวก ประหยัดเวลา ไม่ซ้ำซ้อน และมีความต่อเนื่องของเรื่องราว
3. การกำหนดกิจกรรมในแต่ละจุด เช่น เวิร์กช็อปทำขนมพื้นบ้าน ทดลองทอผ้า ฟังเรื่องเล่าประวัติชุมชน
4. การกำหนดระยะเวลาในแต่ละช่วง เพื่อให้การเดินทางไม่เร่งหรือช้าเกินไป เหมาะกับกลุ่มนักท่องเที่ยว
5. การคำนึงถึงความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ทางเดิน จุดพัก ห้องน้ำ ป้ายบอกทาง น้ำดื่ม จุดปฐมพยาบาล
6. การเชื่อมโยงอัตลักษณ์และเรื่องราวของชุมชน ทำให้เส้นทางไม่ใช่แค่ “เที่ยว” แต่เป็น “การเรียนรู้”

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

กระบวนการและวิธีการประเมินให้ดูในคู่มือประเมิน